

**«ДАРЫН» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ**
Ауыл мектептерінің оқушыларына арналған олимпиаданың
ІІІ кезеңі – 2024

Қазақстан тарихы 10 сынып

**РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР «ДАРЫН»
ІІІ этап республиканской олимпиады для учащихся сельских школ-2024**

История Казахстана 10 класс

1-15 сұрақ бір дұрыс жауап 1 бал / 1-15 вопросы один правильный ответ 1 балл.
16-25 сұрақ екі дұрыс жауап 2 бал / 16-25 вопросы два правильных ответа 2 бала.
26-30 сұрақ үш дұрыс жауап 3 бал / 26-30 вопросы три правильных ответа 3 бала.

1 балл: 1-15 сұрақ / вопросы

1. Пантүркизм идеясының мәні / Суть идеи пантюркизма:

- A) мұсылмандарды біріктіру / объединение мусульман.
- B) түркі халықтарын біріктіру / объединение тюркских народов.
- C) ағартушылық / просветительства.
- D) ғылымның жетістіктерін қолдану / использование достижений науки.

2. Зороастризмнің қасиетті кітабы / священная книга зороастризма -

- A) “География” / “География”.
- B) “Тарих” / “История”.
- C) “Жаратылыстану тарихы” / “Естественная история”.
- D) “Авеста” / “Авеста”.

3. Жәдидшілдіктің негізін қалады / Основы джадидизма заложил:

- A) А. Байтұрсынұлы / А. Байтұрсынов
- B) И. Гаспринский / И. Гаспринский
- C) Б. Қаратаев / Б. Каратаев
- D) Ж. Ақбаев / Ж. Акбаев

4. І Мемлекеттік Думаға Қазақстанның атынан ұсынылды / в I Государственную думу от Казахстана было представлено:

- A) 5 депутат / 5 депутатов.
- B) 9 депутат / 9 депутатов.
- C) 4 депутат / 4 депутатов.
- D) 8 депутат / 8 депутатов.

5. 1914-1918 жылдары Омбыда жұмыс жасаған мәдени-ағарту ұйымы / в 1914-1918 гг. в Омске действовало культурно-просветительское общество:

- A) «Алаш» / «Алаш».
- B) «Бірлік» / «Единство».
- C) «Балапан» / «Цыпленок».
- D) «Қазақ» / «Казах».

6. Индустрияландыру жылдарында Қазақстанның шикізат қоры көздеріне айналуына қарсы болған тұлға / в годы индустриализации против превращения Казахстана в сырьевую базу выступил:

- A) Ә. Бөкейхан / А. Букейханов
- B) С. Сәдуақасов / С. Садвокасов
- C) О. Исаев / У. Исаев
- D) А. Байтұрсынұлы / А. Байтурсынов

7. Алаш қозғалысының көрнекті қайраткері, тарихшы-ғалым, қазақтан шыққан тұңғыш теміржол инженері / известный член движения «Алаш», ученый-историк, первый казах-инженер железнодорожник:

- A) А. Байтұрсынұлы / А. Байтурсынов
- B) Б. Қаратаев / Б. Картаев
- C) М. Тынышбаев / М. Тынышпаев
- D) Р. Марсеков / Р. Марсеков

8. Тұрар Рысқұлов ұйымдастырған ұйым / организация созданная Тураром Рыскуловым:

- A) Жас қазақ / Молодой казах.
- B) Еркін дала / Свободная степь.
- C) Қазақ жастарының революциялық одағы / Революционный союз казахской молодежи.
- D) “Үш жүз”/ “Үш жүз”.

9. Ұжымдастырудың нәтижесінде орын алған зардаптар туралы 1933 жылы Сталинге хат жазған Қазақстанның мемлекет қайраткері / О масштабах катастрофы, возникшей в результате коллективизации, Сталину в 1933 году писал государственный деятель Казахстана -

- A) С. Сәдуақасов / С. Садвакасов
- B) Т. Рысқұлов /Т. Рыскулов
- C) І. Құрамысов / И. Курамысов
- D) Б. Қаратаев / Б. Картаев

10. Мемлекеттік билік органдарына жазбаша түрде берілетін ұжымдық арыз, өтініш түрі / коллективное прошение, заявление, подаваемое в письменном виде в органы государственной власти -

- A) реакция / реакция
- B) конвенция / конвенция
- C) петиция / петиция
- D) интеграция / интеграция

11. 1893-1894 жылдары Шу, Талас және Іле алқаптарындағы ескерткіштерді зерттеді / в 1893-1894 гг. изучал памятники Чуйской, Таласской и Илийской долин:

- A) В.В. Радлов / В.В. Радлов
- B) Н.Н. Пантусов / Н.Н. Пантусов
- C) А.Н. Бренштам / А.Н. Бернштам
- D) В.В. Бартольд / В.В. Бартольд

12. 1954 ж. басталған Іле археологиялық экспедициясына жетекшілік етті / с 1954 г. начала работу Илийская археологическая экспедиция во главе с -

- A) Ә. Марғұлан / А. Маргулан
- B) М. Қадырбаев / М. Кадырбаевым
- C) К. Ақышев / К. Акышевым
- D) В. Зайберт / В. Зайбертом

13. Қазақстан халқы Ассамблеясы құрылды / Ассамблея народа Казахстана образована в:

- A) 1991 ж. желтоқсанда / декабре 1991 г.
- B) 1993 ж. желтоқсанда / декабре 1993 г.
- C) 1995 ж. наурызда / марте 1995 г.
- D) 1998 ж. мамыр / май 1998 г.

14. Жекелеген тұлғаларды, халықты биліктің нұсқаулығы негізінде мемлекет аумағынан күштеп қоныстандыру дегеніміз / Насильственное переселение отдельных лиц, народов за пределы государства на основании инструкции власти -

- A) делимитация / делимитация
- B) депортация / депортация
- C) демаркация / демаркация
- D) демаркация / демаркация

15. Мемлекеттік маңызы бар мәселені халықтық дауысқа салу дегеніміз / форма принятия законов или решение наиболее важных вопросов государственной жизни путем всеобщего голосования это:

- A) форум / форум.
- B) құрылтай / курултай.
- C) реформа / реформа.
- D) референдум / референдум.

2 балла: 16-25 вопросы

16. Түріктер алғашында шағын тайпа болып екі рудан тұрды / тюрки были сначала небольшим племенем, состоявшим из двух родов -

- A) ашина / ашина.

- В) оғыз / огуз.
- С) ашидэ / ашидэ.
- Д) нушуби / нушуби.

17. Қарлұқтардан Шығыс Түркістан мен Жетісудағы иеліктерінің бір бөлігін тартып алған тоғыз-оғыз тайпалары / тоғыз-огузские племена отнявшие у карлуков часть их владений в Восточном Туркестане и Семиречье:

- А) ашидэ / ашидэ.
- В) ягма/ ягма.
- С) сеяньто/ сеяньто.
- Д) нушуби / нушуби

18. XI ғасырда Батыс Моңғолиядан бастап Дунайға дейінгі бүкіл Ұлы даланы иемденген қыпшақтардың басқа атаулары / другие название кипчаков завладевшие в XI в. всей Великой Степью от Западной Монголии до Дуная:

- А) қидандар / кидани.
- В) құмандар / куманы.
- С) шігілдер / чигилями.
- Д) половецтер / половцы.

19. XIII ғасырдың ортасынан бастап Шығыс Дешті Қыпшақта қалыптасқан екі мемлекет / с середины XIII в. в Восточном Дешт-и Кыпчаке сложилось два отдельных государства:

- А) Ақ Орда / Ак Орда.
- В) “Өзбек хандығы” / “Узбекское ханство”.
- С) Ноғай Ордасы / Ногайская Орда.
- Д) Көк Орда / Кок Орда.

20. Жошы ұлысындағы көшпелілердің жалпы ортақ атауы / Собираательно всех кочевников улуса Джучи называли:

- А) моңғолдар / монголами.
- В) қыпшақтар / кыпчаками.
- С) оғыздар / огузами.
- Д) маңғыттар / мангытами.

21. 1905 жылы болған оқиға / событие связанное с1905 г.

- А) Бүкілресейлік мұсылман одағы құрылды / был создан Всероссийский союз мусульман.
- В) Қарқаралы петициясы қабылданды / была принята петиция Каркаралы.
- С) П. Столыпиннің бастамасы бойынша аграрлық реформа жүзеге асырылды / по инициативе П. Столыпина была проведена аграрная реформа.

Д) «Село тұрғындары мен егінші мещандар туралы уақытша ережелер» қабылданды / была приняты «Временные правила о переселении сельских обывателей и мещан-земледельцев».

22. 1916 жылы болған оқиға / событие связанное с 1916 г.

А) Бұратана халықты тыл жұмыстарына алу туралы патша Жарлығы шықты / вышел Указ царя о привлечении инородного населения России на тыловые работы.

В) Петроград гарнизонының қарулы көтерілісі басталды / началось вооруженное восстание Петроградского гарнизона.

С) II Николай патша тақтан бас тартты / царь Николай II отрекся от престола.

Д) Екібастұз көмір кені, Спасск мыс кеніші мен Орынбор-Ташкент теміржолының жұмысшылары ереуілге шықты / рабочие шахты Экибастуз, Спасских и Успенских рудников и Оренбургско-Ташкентской железной дороги организовали стачку.

23. 1921 жылы болған оқиға / событие связанное с 1921 г.

А) Түркістанды ұлттық-мемлекеттік межелеу аяқталды / закончилось национально-государственное размежевание Туркестана.

В) Жер-су реформасы жүргізілді / была проведена земельно-водная реформа.

С) Алашорда үкіметі жойылды / было ликвидировано правительство Алаш Орды.

Д) Кедейлердің “Қосшы” одағы құрылды / был создан союз бедняков “Кошчи”.

24. 1932 жылы болған оқиға / событие связанное с 1932 г.

А) Ф. Голощекиннің саяси қарсыластарын алғашқы тобын тұтқындай бастады / начались первые аресты политических противников Ф. Голощекина.

В) Қазөлкекомға “Бесеудің хаты” келіп түседі / в Казкрайком поступило известное “Письмо пятерых”.

С) КСРО-да ұлы бетбұрыс жылы болды / в СССР стал годом великого перелома.

Д) “Мемлекеттік кәсіпорындардың, ұжымшарлар мен кооперативтердің мүлкін қорғау және қоғамдық меншікті нығайту туралы” Заң қабылданды / был принят Закон “Об охране имущества государственных предприятий, колхозов и кооперативов и укреплении общественной собственности”.

25. 1992 жылы болған оқиға / событие связанное с 1992 г.

А) Қазақстан Республикасының дербес Қарулы Күштері құрылды / создание Вооруженных Сил Республики Казахстан

В) Қазақстан БҰҰ мүше болды / принятие Казахстана в ООН

С) Қазақстан өз тәуелсіздігін жариялады / провозглашение независимости РК

Д) Семей ядролық сынақ полигоны жабылды / закрытие Семипалатинского испытательного ядерного полигона

3 балла: 26-30 вопросы

26. 1916 жылғы ұлт-азаттық қозғалыстың себептері / причины национально-освободительного движения 1916 г.:

- A) отарлау саясатының күшеюі / усиление колониальной политики.
- B) алым-салықтың артуы / увеличение налогов.
- C) қоғамдағы үстем тап өкілдерінің еңбекшілерді қанауы / усилилась эксплуатация со стороны господствующих классов.
- D) Қазақтар батыл түрде өздерінің өкілдерін Ресейдің Мемлекеттік Думасына қатыстыруды талап етті / казахи решительно потребовали допустить своих представителей к участию в работе Государственной думы.

27. II Мемлекеттік Думаға сайланды / во II Государственную думу было избрано:

- A) А. Бірімжанов / А. Беремжанов
- B) Б. Қаратаев / Б. Каратаев
- C) М. Тынышбаев / М. Тынышпаев
- D) А. Қалменов / А. Калменов

28. А. Байтұрсынұлы – ХХ ғасырдың басындағы ұлт-азаттық қозғалыс жетекшілерінің бірі, мемлекет қайраткері, ... / А. Байтурсынов – один из лидеров национально-освободительного движения начала ХХ в., государственный деятель, ...

- A) публицист / публицист.
- B) ұлттық жазудың реформаторы / реформатор казахской письменности.
- C) ғалым / ученый.
- D) қазақтан шыққан тұңғыш теміржол инженері / первый казах-инженер железнодорожник.

29. 1926 жылы “ұлтшыл-ауытқушылық” деген айып тағылды / в 1926 г. в “национал-уклонизме” были обвинены:

- A) С. Сәдуақасов / С. Садвакасов
- B) С. Қожанов / С. Ходжанов
- C) М. Тынышбаев / М. Тынышпаев
- E) Ж. Мыңбаев / С. Мунбаев

30. Қазіргі кезеңде Орталық Азия саяси-географиялық аймақ ретінде қамтиды / в наши дни Центральная Азия как политико-географический регион включает:

- A) Өзбекстанды / Узбекистан.
- B) Түрікменстанды / Туркменистан.
- C) Қытайды / Китай.
- E) Тәжікстанды / Таджикистан.